

utført behandling. I tradisjonelle praksiseier-/assistenttannlegeforhold er det vanlig at assistenten selv krever inn sine honorarer og betaler en avtalt andel til praksiseieren. Kjeden har innført en annen praksis ved at alle honorarer betales inn til dem. Tannlegen får så oppgjør i henhold til inngått avtale. Tannlegene føler dette utrygt og lite oversiktlig. Flere har opplyst at oppgjørene ofte har vært så sene at det har blitt en belastning for privatøkonomien. Videre får vi opplyst at flere kolleger med kjedetilknytning kun kommuniserer med kjedens ledelse gjennom sine advokater. Da må jo noe være fryktelig galt!

Også NTF er bekymret for utviklingen og problemene knyttet til tannlegevirksomhet i kjeder. Vi viser til presidentens lederartikkel i NTFs Tidende nr. 3 i 2005. Han uttrykker sin bekymring over stadige konflikter på et helt annet nivå enn tidligere. Videre skriver han bl.a.: «Mye tyder på at marginene i tannlegevirksomhet fortsatt, ti år og 70% prisstigning etter opphevelsen av honorartariffen, ikke er store nok til at tredje part kan tjene nevneverdig på tannlegens arbeidsinnsats. Hovedpoenget med samarbeidet burde stadig være rasjonell drift og faglig utveksling.» Han avslutter slik: «Men dersom odontologien reduseres til kun å bli et verktøy for til dels ublu næringsvirksomhet, er vi etter mitt syn på ville veier. Dette gjelder hva enten tannlegen er eier eller leietaker.»

Styret i NKF slutter seg til presidentens ord og anbefaler kolleger som vurderer å selge sin praksis til, eller å inngå samarbeid med en kjede, å søke kompetent juridisk bistand og rådføre seg med kolleger som har erfaring med kjedetilknytning. Dette for å unngå ødeleggende konflikter som kan skape store problemer for tannlegen. I tillegg vil slike konflikter også skade kjedenes renommé.

*Norsk Kjeveortopedisk Forening
ved styret*

Hvordan er det mulig?

Praksiseierforeningen (PeF) har fått innsikt i en strid vi knapt kunne forestille oss det var mulig å havne i.

Bakgrunnen for historien er følgende:

Kollega T. Ingar Leidal drev i mange år Årvoll Tannhelse AS som sin privatpraksis. Han knyttet til seg flere assistenttannleger som arbeidet i praksisen. I 1998 havner han i en bilulykke som gir ham varige skader. Han har ikke praktisert som tannlege siden da. Alle assistenttannleger med unntak av én, hadde leiekontrakt med Årvoll Tannhelse AS på skadetidspunktet. I disse kontraktene var det reetableringsklausuler som forbød assistenttannlegene å etablere seg på nytt i en radius av 10 km fra Årvoll Tannhelse AS i to år etter kontraktsopphør, samsvarende med NTFs standardkontrakt.

Kontraktene med assistenttannlegene var økonomisk gunstige for dem. Årvoll Tannhelse fikk inntjeningsproblemer og driften gikk dårlig. Leidal ønsket primært å selge praksisen til assistenttannlegene. Disse ønsket ikke å overta. Leidal sa da opp kontraktene og solgte praksisen til andre interessenter. De gamle assistenttannlegene etablerte seg i ny praksis på Bjerke nærmest bare et steinkast unna, åpenbart i strid med de geografiske begrensninger i kontrakten.

I kontrakten hadde begge parter forpliktet seg til å bruke NTFs tvistenemnd til å avgjøre eventuelle tvister. Tvisten ble brakt inn for tvistenemnden av Leidal. Nemnden bestående av Kari Odland, Ulf Svensen og Knut Kjølstad har levert følgende avgjørelse.

«Tvist: Årvoll Tannhelse AS – Tannlege Jon Sudbø

Jon Sudbø inngikk leieavtale med Årvoll Tannhelse AS den 01011997/24021998. Leieavtalen omfatter tannlegepraksis. Avtalen er oppsigelig med 4 måneders varsel. Det følger videre av

avtalen at «leietaker forplikter seg til ikke å drive privat tannlegepraksis innen en radius på 10 km innen 2 år fra opphør uten etter skriftlig forhåndsavtale med utleier».

Tannlege Sudbø ble oppsagt ved brev av 27. april 2004. Han ble tilbudt forlengelse av leieforholdet, men dog slik at den avtalte leieprosent ble forhøyet.

Det er på det rene at tannlege Sudbø har etablert ny tannlegevirksomhet nærmere enn 10 km fra Årvollveien 17–19 som er adressen til Årvoll Tannhelsecenter AS.

Det er enighet med partene om at tvistnemnda skal ta stilling til om konkurranseklausulen i avtalen er gyldig i det foreliggende tilfellet.

Nemnden ser saken slik:

Den tidligere konkurranselovs § 3–3 inneholdt et forbud mot samarbeid om og påvirkning til markedsdeling. Lovens §3–9 ga Tilsynet hjemmel til å gjøre unntak fra forbudet.

Ved forskrift av 14. august 1996 ble følgende bestemt:

«§1 Forbudet i konkurranseloven § 3–3 mot samarbeid og påvirkning til markedsdeling er ikke til hinder for at privatpraktiserende tannleger ved opphør av samarbeidsavtale mellom praksisinnhaver og medarbeider kan fastsette at medarbeider ikke skal drive pasientbehandling innenfor en bestemt kommune eller et annet mindre avgrenset geografisk område i de første to år etter avtalens opphør.

§ 2 Med praksisinnhaver menes en privatpraktiserende tannlege som eier egen praksis. Med medarbeider menes en privatpraktiserende tannlege som leier seg inn i praksisen til en annen privatpraktiserende tannlege.

§3 Forskriften trer i kraft straks. Den gjelder til 1. januar 2006.»

I oversendelsesbrevet til NTF uttaler Tilsynet at «Hensikten med bestemmelsen er at medarbeider ikke skal kunne

forlate praksisen og ta med seg en vesentlig del av kundene.”

Nemnda legger til grunn at klausulen ikke kan komme til anvendelse når leietannlegen blir sagt opp fordi praksiseier ønsker å endre leieavtalen. Klausulen har sin berettigelse når leietaker selv sier opp avtalen for å begynne konkurrerende virksomhet og i de tilfeller leietaker misligholder avtalen.

Dersom klausulen skulle gjelde i dette tilfellet, ville dette gi praksiseier et urimelig sterkt forhandlingskort når det gjelder justering av inngått avtale.

Det er nemndas oppfatning at en slik forståelse også vil være i strid med prinsippene i avtalelovens § 36, jfr. § 38.

Kari Odland Ulf Svensen Knut S. Kjølstad
(sign) (sign) (sign)»

Verken PeF eller T. Ingar Leidal har sett vurderinger eller betenknninger ut over det som fremkommer i avgjørelsen.

Nemndens avgjørelse synes for oss svært tynt fundert. Vi mener at nemn-

en ikke har klart å fange opp og behandle sakens kjerne. I den anledning har vi en del spørsmål vi ønsker oss svar på.

1. Hvem oppnevner NTFs tvistenemnd?

2. Hvilket regelverk arbeider nemnden etter?

3. Dette er en svært prinsipiell avgjørelse som fortjener en grundig saksbehandling, med tilsvarende grundig avgjørelse, herunder korrekt gjengivelse av fakta og en fyllestgjørende begrunnelse for dens resultat. Dette er totalt fraværende i denne saken. Hvilke krav stilles det til saksbehandling og begrunnelse?

4. Finnes det eksterne betenknninger knyttet til avgjørelsen i denne saken eller er det utelukkende nemndens eget arbeid og egne vurderinger som ligger til grunn for «dommen»?

5. Kan man oppfatte dommen som en voldgiftsavgjørelse eller som en foreningsavgjørelse? Advokat Kjølstad har på direkte spørsmål fra undertegnede fremhevet at dette ikke er en voldgiftsavgjørelse. Hva er det da? Hvilke muligheter er det til å overprøve denne typen avgjørelse?

Vi har hatt tilgang til kontrakten mellom Årvoll Tannhelse AS og Jon Sudbø. Denne ser ut til å ta utgangspunkt i NTFs gamle standardkontrakt mellom praksiseier og assistenttannlege.

6. Hvordan kan nemnden konkludere med, i henhold til denne kontrakten, at konkurranseklausulen ikke kommer til anvendelse når praksiseier sier opp kontrakten, eller ikke ønsker å forlenge kontrakten?

7. Hvorfor berører ikke nemnden det faktum at Jon Sudbø m.fl. klart har brutt kontraktens bestemmelser om å ikke kontakte «gamle» pasienter når de flytter. PeF har tilgang til den «flyttemelding» som ble sendt alle pasienter. Denne er etter vår mening direkte usmakelig og klart i strid med kontraktens ånd og bestemmelser på dette punkt.

Nemnden gjør avslutningsvis et stort nummer ut av konkurransetilsynets dispensasjon til NTF fra konkurranse-lovens bestemmelser. Nemndens vurderinger rundt dette er etter vårt syn en skivebom av dimensjoner. Dispensasjonen er jo gitt for at assistenttannleger

ikke skal kunne «forlate praksisen og ta med seg en vesentlig del av kundene». Etter vårt syn er det jo nettopp det Jon Sudbø m.fl. har gjort.

Etter det vi har grunn til å tro er forskriften det henvises til opphevet, da det er kommet en ny konkurranselov som i utgangspunktet gjør forskriften overflødig.

Videre må denne tvisten oppfattes som en avtalerettslig tvist der konkurranselovgivningen ikke kommer til anvendelse med mindre klausulen strider mot konkurranselovgivningen, hvilket den ikke gjør, da dispensasjonen fremdeles gjelder. Videre ser vi det slik at det å vurdere klausulen opp mot konkurranselovgivningen uansett må ligge utenfor nemndens mandat, da nemnden ifølge kontrakten skal se på «tvister om forståelse av denne leiekontrakt».

Vi imøteser NTFs svar på våre spørsmål. I mellomtiden vil vi råde alle kolleger som har en leiekontrakt med assistenttannleger basert på NTFs gamle standardkontrakt med NTFs tvistenemnd som vernetting, om snarest å få sagt opp/reforhandlet denne slik at man ikke risikerer som kollega Leidal å bli frarøvet sitt livsverk på grunn av det vi oppfatter som lettvin og slett saksbehandling fra tvistenemnden.

Edgar Hundsnes
Praksiseierforeningen

Har du flyttet eller endret adresse?

Postverket er blitt mer krevende når det gjelder korrekte adresser og vi oppfordrer alle medlemmene til å kontrollere at adressen er korrekte når dere får tilsendt Tidende eller annen informasjon fra sekretariatet. Hver enkelt har også mulighet til å kontrollere alle opplysninger som er registrert i vårt medlemsystem via nettstedet www.tannlegeforeningen.no. På høyre side i åpningsbildet er det en knapp som heter *Medlemsregister*. Det kreves at du har e-post og at du velger deg et eget passord. Endring av adresser kan gjøres her.